

## ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ПІДГОТОВКИ І ПЛАНУВАННЯ ЗАНЯТТЯ

На ефективність проведення заняття впливає багато факторів, але основний з них – підготовка.

Готуватися до заняття викладач повинен починати з ретельного аналізу необхідної частини програми навчальної дисципліни, систематизації власних знань та інформації за різними джерелами відповідної теми.

**Готуючись до заняття, викладач повинен:**

- вибудувати логічну схему заняття;
- визначити внутрішньодисциплінарні та міждисциплінарні зв'язки;
- здійснити поділ матеріалу на певні блоки;
- визначитись у часі для реалізації окремих структурних елементів заняття;
- продумати його композицію, методи та прийоми проведення, способи впливу на свідомість студентів
- сформувати навчальні, виховні та розвиваючі цілі;
- скласти навчально-методичну карту заняття, конспект-схему

### Окремі приклади формулювання навчальної мети занять

**Вивчити** основні етапи творчого шляху...

**Виконувати** технологічні прийоми, аналізувати, виділяти (головне, суттєве, основне, основні епізоди з творів, що вивчаються), готувати (препарати), застосовувати, проводити, самостійно працювати (з електронними ресурсами, літературою, звітами, першоджерелами), користуватися (електронною бібліотекою, літературою).

**Виробити** вміння й навички.

**Виявити** рівень знань, умінь, навичок, здібностей.

**Відпрацювати** прийоми, навички, дії...

**Встановити** взаємозв'язок, залежність, рівень знань...

**Домогтися** автоматичного виконання (операцій), закріплення, оволодіння, підвищення, (якості знань), розширення (галузь застосування знань, умінь, професійних навичок), раціональної (логічної) послідовності дій.

**Дослідити** залежність у процесах і явищах...

**Досягти** виконання державних стандартів.

**Експериментально** підтвердити (вивчені теоретичні положення, закони, явища).

**Завершити** формування, вивчення, дослідження...

**Закріпити** знання, вміння, навички, новий матеріал...

**Залучити** до самостійного, оперативного вирішення (навчально-виробничих завдань)...

**Здійснити** контроль (знань, умінь, навичок, підготовку до навчальної практики), аналіз (образів твору, виробничих, економічних показників)...

**З'ясувати** взаємозв'язок, основні положення, ідеї, поняття...

**Мотивувати** розвиток умінь, навичок, здібностей..

**Наблизити** до самостійного вирішення (творчих завдань, проблемних завдань, ситуацій)...

**Навчити** виконувати технологічні прийоми, процеси, освоїти навички, операції, дії, користуватися літературою, електронною інформацією.

**Оволодіти** знаннями, вміннями, навичками...

**Ознайомити**, ознайомитися з принципами організації, дій, упорядкування (техніки, механізму, виробництва, змісту твору, вибору кращого рішення із заданих варіантів тощо.)...

**Охарактеризувати** технологічний процес, зміст, основні положення, погляди...

**Оцінити підготовку** (до занять), рівень знань...

**Перевірити** ступінь засвоєння знань...

**Поглибити** знання...

**Показати** взаємозв'язок, роль, значення, переваги, недоліки, позитивність...

**Пояснити** процес, явища, принципи роботи, дій, організацію упорядкування...

**Продовжувати** вивчення, відпрацювання, формування...

**Розвивати** вміння (аналізувати одержані дані), професійні вміння, навички...

**Розкрити** значення та роль (сучасних поглядів, інноваційних технологій, техніки в житті людей)...

**Розширити** знання, сферу, галузь (застосування знань, умінь, навичок, участь)...

**Систематизувати** знання вміння, навички (з теми, розділу, дисципліни)...

**Сприяти** вивченню, відпрацюванню, розвитку (конструкторських, експериментальних навичок), формуванню, виробленню умінь...

**Створити** атмосферу емоційного підйому...

**Сформувати** знання, вміння, навички, технічні вміння з конструювання, виготовлення, підготовки (моделей, деталей, приладів, документів), налагодження, використання (технічного упорядкування)...

**Узагальнити** знання, вміння, навички, навчальний матеріал...

### **Зразки формулювання виховних та розвиваючих цілей заняття:**

- **Аргументувати** положення;
- **Викликати** почуття задоволеності, гордості, інтересу, відповідальності, співчуття, радості, поваги;
- **Виробляти** вміння творчо мислити, звички, риси характеру;
- **Виховувати** національний патріотизм, любов до України, любов до обраної професії, приватного бізнесу, гуманність, терпимість, милосердя, працелюбність, чесність, безстрашність, пильність, тактовність, активність, охайність, ввічливість, великодушність, діловитість, дисциплінованість, життєрадісність, ініціативність, любов до природи та землі, критичність, культуру, допитливість, наполегливість, відвертість, привітність, принциповість, пунктуальність, ощадливість, рішучість, стриманість,

скромність, сміливість, справедливість, старанність, тактовність, хоробрість, почуття нового, прогресивного;

- **Виявити** погляди, нахили, здібності;
- **Мотивувати** необхідність знань;
- **Завершити** формування, вивчення, відпрацювання;
- **Ознайомити** з суспільно-політичними подіями;
- **Охарактеризувати** історичні умови, ідеї, погляди;
- **Підвести** до висновку, розуміння важливості, цінності;
- **Оцінити** навички, вміння, працездатність;
- **Виявити** пізнавальний, науковий, творчий, трудовий інтерес;
- **Розвивати:**  
пізнавальні можливості; самостійність; самовдосконалення; увагу, пам'ять; здібності; творче мислення; господарські та підприємницькі здатності; логічне мислення; навички узагальнювати дані та робити висновки; вміння виділяти головне та складові в технологічних процесах алгоритмах; спостережливість; професійну спостережливість
- **Розкрити** роль...
- **Сприяти** розвитку вміння долати труднощі, погані звички;
- **Продовжувати** формування поглядів, звичок.

**Лише після визначення цілей та завдань заняття педагог переходить безпосередньо до складання плану заняття (навчально-методичної карти).**

**Основні вимоги до плану заняття (навчально-методичної карти) такі:**

- 1) чітке і доступне визначення теми заняття;
- 2) визначення навчальної, розвивальної та виховної цілей заняття;
- 3) прогнозування єдності навчальної, розвивальної і виховної цілей заняття;
- 4) чіткість планування структури заняття, оптимальних методів і прийомів навчання, які забезпечують активне навчання, використання їх з урахуванням сформованих завдань;
- 5) розподіл матеріалу, що вивчається, на частини, окремі дози, логічно пов'язані між собою, згідно з освітнім рівнем здобувачів освіти, дотримуючись диференційованого підходу до навчання;
- 6) зв'язок навчального матеріалу з сучасними досягненнями науки, практики, життям, раніше вивченим матеріалом з різних дисциплін;
- 7) планування організації робочих місць згідно з паспортизацією навчальної лабораторії чи кабінету;
- 8) організаційно-логічна чіткість проведення заняття;
- 9) можливе дозування часу для кожного етапу заняття.